

**Αναφορά του κυρίου Frank Belfrage, τέως Υπουργού Εξωτερικών της Σουηδίας,
επ' ευκαιρία του εορτασμού της 25^{ης} επετείου της Συνόδου Κορυφής της Ε.Ε.
στην Κέρκυρα, την 23^η Ιουνίου 2019.**

Η 24^η Ιουνίου 1994, πριν από 25 χρόνια, σημειώνει την έναρξη της συμμετοχής της Σουηδίας στην δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο παρών σήμερα μαζί μας, τότε Σουηδός Πρωθυπουργός, Carl Bildt, υπέγραψε τη συνθήκη εισδοχής της Σουηδίας στην Ε.Ε. εδώ στην Κέρκυρα, κατά την περίοδο της Ελληνικής Προεδρίας. Υπήρξε, πράγματι, μια ιστορική ημέρα για τη χώρα μου. Ως ηγούμενος των διαπραγματεύσεων για την συνθήκη, είχα την τιμή να είμαι ένας των Σουηδών συν-υπογραφόντων, ένα μεγάλο και σημαντικό γεγονός στην επαγγελματική μου ζωή.

Για πολύ καιρό η θέση της Σουηδίας για τις Ευρωπαϊκές υποθέσεις μετά τον 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο είχε δύο στόχους:

- 1) να αποφύγει να παρασυρθεί στον ψυχρό πόλεμο ανάμεσα στις δύο δυνάμεις εκατέρωθεν του Σιδηρού Παραπετάσματος: το ΝΑΤΟ και τη συμμαχία της Βαρσοβίας.
- 2) ως μια ιδιαιτέρως διεθνούς χαρακτήρα οικονομία, να αποφύγει τυχόν εμπορικές διακρίσεις για τα Σουηδικά προϊόντα και υπηρεσίες από τις αγορές των Ευρωπαίων γειτόνων μας.

Για την επίτευξη των δύο αυτών στόχων, η Σουηδία αφ' ενός επέμεινε απαρεγκλίτως στην μόνιμη πολιτική της ουδετερότητας – καμία κυβέρνηση δεν θα έπρεπε να φοβάται ή να αναμένει ότι η Σουηδία, σε περίπτωση σύρραξης στην Ευρώπη, θα έπαιρνε το μέρος της μιας ή της άλλης πλευράς. Και, αφ' ετέρου, εργαστήκαμε εντατικά για την καθιέρωση στο διεθνές πεδίο, στο μέτρο του δυνατού, οικονομικών αρχών βασισμένων σε κανόνες ελευθέρων εμπορίου και αγοράς και, βεβαίως, στην Ευρωπαϊκή μας ήπειρο. Οι Ευρωπαϊκές αγορές απορροφούν περίπου τα ¾ των εξαγωγών μας, πράγμα που αντιστοιχεί σε παραπάνω από το μισό μας ΑΕΠ. Το εμπόριο αποτελεί μια ζωτική διάσταση της οικονομίας της Σουηδίας.

Όταν, στα τέλη της δεκαετίας του '50, οι έξι ιδρυτικές χώρες-μέλη δημιούργησαν την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, την ΕΟΚ, ώστε να εγκαθιδρύσουν και να ενισχύσουν την μετά τον 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο διαδικασία συμφιλίωσης, η Σουηδία δεν μπορούσε να συμμετάσχει λόγω της πολιτικής της απόλυτης ουδετερότητας. Αντ' αυτού συν-ιδρύσαμε το 1960 την ΕFTA, έναν συνεταιρισμό ελεύθερου εμπορίου μεταξύ επτά άλλων Ευρωπαϊκών κρατών. Και, στις αρχές του '70, αναπτύξαμε διμερείς συμφωνίες ελεύθερου εμπορίου με την ΕΟΚ για την αποφυγή εμπορικών διακρίσεων.

Όμως, νέες απειλές κατά των εμπορικών μας προβλέψεων εμφανίστηκαν όταν η ΕΟΚ αποφάσισε να οριστικοποιήσει το εσωτερικό της εμπόριο στα μέσα της δεκαετίας του '80, δημιουργώντας έτσι νέες οικονομικές δυναμικές ανάμεσα στα κράτη μέλη της. Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Jacques Delors, κατανόησε το δίλημά μας και μας πρότεινε, όπως και στα άλλα κράτη-μέλη της ΕFTA, να συμμετάσχουμε στη μεγάλη ενιαία αγορά – με την προϋπόθεση να σεβόμαστε την αυτονομία των Ευρωπαϊκών θεσμών και να δεχθούμε να παραμείνουμε στην εξωτερική περιφέρεια του κέντρου αποφάσεών τους. Η αποκαλούμενη Ευρωπαϊκή Οικονομική Ζώνη αναπτύχθηκε με αυτό το πνεύμα. Αποφύγαμε έτσι εμπορικές και οικονομικές διακρίσεις αλλά δεν είχαμε πραγματική συμμετοχή στην περαιτέρω ανάπτυξη των ενιαίων κανόνων της αγοράς. Μακρόπνοα αυτό δεν ήταν μια αποδεκτή πρόταση για το κυρίαρχο κράτος της Σουηδίας.

Υπό αυτό το φως, το συντηρητικό και το φιλελεύθερο Σουηδικά κόμματα ξεκίνησαν την επανεξέταση του διαλόγου για την συμμετοχή της Σουηδίας στα μέσα της δεκαετίας του '80 – κυρίως ο Carl Bildt ο οποίος είχε

καταστεί ο ηγέτης του Συντηρητικού Κόμματος. Στο πλαίσιο μιας από τις επαναλαμβανόμενες Σουηδικές οικονομικές κρίσεις, η Σοσιαλδημοκρατική κυβέρνηση αποφάσισε να αλλάξει πορεία και ανακοίνωσε ότι η Σουηδία θα έθετε υποψηφιότητα ως πλήρες μέλος, ώστε να ενισχύσει την οικονομία της χώρας. Στο διάστημα της Ολλανδικής προεδρίας του 1991, ο τότε Σουηδός Πρωθυπουργός, κύριος Ingvar Carlsson, κατέθεσε το αίτημα για την εισδοχή της Σουηδίας. Αλλά η αποστολή για την επίτευξη του στόχου της Σουηδικής συμμετοχής έπεσε στον κεντροδεξιό κυβερνητικό συνασπισμό υπό την ηγεσία του Carl Bildt, ο οποίος είχε κερδίσει την βουλευτική εκλογή του φθινοπώρου του ίδιου έτους. Η Αυστρία είχε ήδη καταθέσει την αίτησή της μερικά χρόνια πριν και στη συνέχεια, μετά την Σουηδία, τόσο η Φινλανδία όσο και η Νορβηγία έσπευσαν να επιδιώξουν την συμμετοχή τους ως επιβάτες στο ίδιο άρμα.

Έχοντας αναπτύξει τον διάλογο επί του θέματος για 30 περίπου χρόνια και έχοντας φτάσει το συμπέρασμα ότι θα έπρεπε να συμμετάσχουμε, πιστέψαμε - πιθανόν με κάποια δόση αφέλειας - ότι θα γινόμαστε αμέσως και θερμά αποδεκτοί με ανοικτές αγκάλες στην τράπεζα των διαπραγματεύσεων. Αλλά αυτή δεν ήταν η περίπτωση. Η ΕΟΚ βρισκόταν στο σημείο της βελτίωσης των θεσμών της και της έναρξης της διαδικασίας εμβάθυνσης της συνεργασίας στην πολιτική, τη νομισματική και τη δικαιοσύνη. Η διεύρυνση δεν επιτρεπόταν να παρεμβληθεί σε ό,τι επρόκειτο να καταστεί η Συνθήκη του Maastricht και η μεταμόρφωση της ΕΟΚ στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Έπρεπε να περιμένουμε ως το 1993 πριν ξεκινήσουν οι διαπραγματεύσεις και οφείλαμε να αποδεχθούμε ότι η διαδικασία δεν θα μπορούσε να αποπερατωθεί ώσπου η συνθήκη του Maastricht να επικυρωθεί και να έχει τεθεί εν ισχύ.

Η Σουηδία ξεκίνησε την διαδικασία επίσημης εισδοχής την 1^η Φεβρουαρίου του 1993. Με δεδομένη τη συμμετοχή μας στην ενιαία αγορά μέσω της EFTA, μπορέσαμε να συμπληρώσουμε τις διαπραγματεύσεις σε χρόνο ρεκόρ, σε 13 μόνο μήνες. Η συνεργασία ανάμεσα στην κυβέρνηση και την αντιπολίτευση αποτέλεσε την βάση της επιτυχίας της διαδικασίας εισδοχής της Σουηδίας. Το να καταστείς μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σημαίνει την αποδοχή του καταστατικού της Ένωσης, το επονομαζόμενο "acquis communautaire", ένα τόμο 40 χιλιάδων και πλέον σελίδων οδηγιών και κανονισμών, οι οποίοι οργανώνουν την καθημερινή διεξαγωγή της Ένωσης, από την αγορά του γάλακτος στις επιτρεπόμενες εκπομπές καυσαερίων. Σε ό,τι αφορά στην Σουηδία, είχαμε να διαπραγματευτούμε εξαιρέσεις σχετικά με, για παράδειγμα, περιβαλλοντικούς όρους προστασίας, τους οποίους δεν είμαστε πρόθυμοι να μειώσουμε, περιφερειακές πολιτικές οι οποίες θα έπρεπε να λαμβάνουν υπόψη τις αραιοκατοικημένες περιοχές της βόρειας Σουηδίας, την συνέχιση χρήσης πολτού καπνού, περιορισμούς στις εισαγωγές αλκοολούχων ποτών, αγροτικές επιδοτήσεις στη Βόρεια Σουηδία, διατήρηση του ελεύθερου εμπορίου με τους Βαλτικούς μας γείτονες αλλά και την μείωση των συνδρομών των μελών της Ε.Ε. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρέσχε σημαντική βοήθεια στη διάρκεια αυτής της διαδικασίας, ενώ μπορούσαμε να υπολογίζουμε σε όλο το διάστημα των διαπραγματεύσεων στην πλήρη υποστήριξη των κυρίων εισηγητών της εισδοχής μας, της Γερμανίας, της Βρετανίας και τη Δανίας. Η Ελληνική Προεδρία μας έδωσε τότε την τελική ώθηση του τέλους του αγώνα πάνω στη γραμμή τερματισμού.

Όταν φτάσαμε στην Κέρκυρα για την τελετή της υπογραφής, θυμούμαι ειδικώς την αίσθηση, στην αρχή, πλήρους εξάντλησης. Είχαμε εργαστεί νυχθημερόν και χωρίς διακοπή για 30 μήνες. Η θερμή και γενναιόδωρη φιλοξενία του Δήμου της Κέρκυρας άλλαξε εντελώς όλα αυτά. Ο λαμπρός καιρός, ο ιστορικός τόπος, η θαυμάσια θέα της Μεσογείου, η επισιμότητα της περίπτωσης, όλα αυτά δημιούργησαν μια αίσθηση αληθινής ευφορίας, η οποία επανέρχεται τώρα στη μνήμη μου καθώς αντικρύζω το γνώριμο περιβάλλον της σημερινής, 25^{ης} εορταστικής επετείου, μιας μέρας προς αποτύπωση στη μνήμη.

Τα υπόλοιπα αποτελούν ιστορία, όπως συνηθίζεται να λέγεται. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έδωσε τη συγκατάθεσή του, οπότε και υποβάλαμε τη συνθήκη εισδοχής στους Σουηδούς εκλογείς. Μετά μίαν έντονη καμπάνια για το δημοψήφισμα, η γραμμή του "ναι" υπερίσχυσε στις 13 Νοεμβρίου με μια σχετικά άνετη

πλειοψηφία του 53 έναντι 47 %. Και την 1^η Ιανουαρίου 1995 η Σουηδία πήρε τη θέση της στην τράπεζα του Συμβουλίου, στις Βρυξέλλες.

Το τί συνέβη στη συνέχεια είναι μια άλλη ιστορία. Ενθυμούμαστε σήμερα το ότι η τελική αντίστροφη μέτρηση προς την ιδιότητα του μέλους ξεκίνησε στην Κέρκυρα πριν από 25 χρόνια, μια διαδικασία η οποία άλλαξε σημαντικά την δομή της Σουηδικής κοινωνίας και οικονομίας. Η κοινή γνώμη στη Σουηδία είναι πλέον απόλυτα θετική στη συμμετοχή μας, με σταθερή υποστήριξη στις δημοσκοπήσεις.

Εκφράζουμε τις θερμές μας ευχαριστίες στον Σύλλογο “Albert Cohen Κέρκυρα” για την οργάνωση αυτής της θαυμάσιας συνάντησης, μεστής συναισθημάτων και αναμνήσεων από μian αληθινά ιστορική ημέρα.